

Landskap: Skåne Upptecknat av: H. P. Nilsson
 Härad: Gärds, Villands Adress: Bot 53, Rönninge
 Socken: Kristianstadslycke Berättat av: Magnus Nilsson
 Uppteckningsår: 1944 Född år 1840 i Andevrum

Vaka för att se vad vad som skulle händas
 i. det kommande året. s. 1-4.
 Prästen som gick miste om den ned-
 grävda skatten. s. 5-9.

L. u. F. 30.
 " 31.

Rönninge

ACC. N:R M. 9398: 1.

*Uppså K.R. Nilsson
180453 Rönninge*

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

De som vilja vaka och för att få veta vad som skall hända för dem under det kommande året, eller i framtiden, får först uppsöka en mörk lämplig plats der man vet att inget ljus tändes under natten, det kan vara en ladugård, ett stall en lada m.m. anna mörkt rum. Lämpligaste tiden är natten före Julafton (längsta natten) även andra nätter kunde vara bra, såsom natten före nyårsnatten och natten före midsommarnatten och bäst blir det, om det är natten till torsdagen och fullmånadsnatt. Vad man sedan har att iaktaga är att man skall gå till plattsen innan man ser ljusen tändas i stugorna, för det ljuset, fördunklar det man kommer att se, och sedan man kommit till plattsen för vakan, får man icke under några förhållande låta något ljud komma utom läpparna.

Detta var sådant, så långt jag kan minnas, som jag läst i en liten spåbok något av de sista åren på 1870 talen.

Jag har så långt jag minns icke hört mera än en som begagnatt sig härav, för se in i framtiden. Det var min Far (född år 1840) som berättade derom. Det var en skomakare som gick på kryckor och de hade han fått därför att han inte kunde tåla när han skulle se sin framtid. Berättelsen lydde i sin helhet.

ACC. N:R M. 9398:2.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Först vid midnatt fick han se en bred landsväg, ljus som en sommardag, om en liten stund såg han ett hölass komma körande på landsvägen och i full fart, omedelbart förby honom, strax efter kom en ryttare i full karier efter hölasset. Efter hölasset och ryttaren kom en gubbe linkand fram på kryckor, då han kom fram mittfor den vakande (skomakaren) sade han: "Tror du inte att jag skall hinna upp de där båda." Skomakaren svarade: "Du med dina krycker" och fick till svar: "Tag mina kryckor så skall du få se"! kastade sina krycker med skomakaren och försvann. Skomakaren blev efter detta så svag i benen så han knappas kunde transportera sig från platsen och måste sedan skaffa sig kryckor som han fick behålla livet igenom.

Min styvmoder (född 1856) sade vid ett tillfälle, att även hon försökt sig på ett sådant experiment och fått veta att hon skulle bliva gift med en änkeman och när hon såg min far första gången kände hon igen honom och visste att det var honom hon skulle bliva gift med.

Ni får härmed förklara och utyda detta och förklara som Ni vill, det är icke skrock allt vad vi höra från våra fäders tankegång och upplevelse som är omöjligt för en vanlig meniska att förklara, våra menliga sinnen och iakttagelseförmåga äro i de flästa fall försvaga, att upp-

ACC. N:R M. 9398:3.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

fatta allt som försigår i vår omgivning. Ja! i vissa hänse-
ende svagare än djurens förmåga.

Vi har vår radio och vår trådlösa telegrafi vi känner
till, att den ene apparaten kan inställas så att den kan mo-
taga medelände från den andra apparaten även på långt avstånd,
utan att vi med våra sinnen kan uppfatta annat än det ljud vår motagnin-
motagningsapparat frambringar. Kan vi därför bortförklara det
vara omöjligt för två människors hjärnor, att vara så inställda
att de kunna taga medelände från varandra även på långt av-
stånd? Redan Aristoteles bevisade att fjärillar och andra
insekter medelände sig med varandra även på längre avstånd genom
sina Antenner.

Prästen som gick miste om den nedgrävda skatten.

En präst från nordöstra Skåne hade ett ärende till Stock-
holm och reste med postdeligensen och gestgivareskjutts. Kom-
men till Östergötland träffade han en hotellägare som varit
studiekamrat med prästen i Uppsala. Sammanträffandet blev glät-
tigt och Kamratligt och prästen sade: Äftersom vi nu träffats
så har du väl ett bra rum åt mig?" Hotellägaren svarade:
"Sorgligt nog, så är alla mina rum uthyrda, jag har endast
ett rum ledigt, men i det rummet spökar det så jag vågar icke
hyra ut det, men förästen du som är prästvigd är väl icke
rädd för spöken så vi kan gå upp och se på det". Prästen

ACC. N:R M. 9398:4

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

vågade ingenting säga, att han var rädd, och följde med upp. Rummet var 12 fot långt och 9 fot brett mitt emot ingångsdörren var ett fönster och till höger inom dörren stod en kaklugn, samt längre bort ett klädskåp och till vänster om inom dörren stod en säng samt en komod mitt på golvet stod ett bord och två solar. Prästen kände sig illa till mods för vad värden sagt, att det spökade, tog därför predikoboken med sig i sängen, men kunde icke sova, han såg huru månstrålarna glittrade på fönstret, och rätt vad det var, fick han se en ljusstrimma som liknade en dörröppning på motsatta väggen (som var en yttervägg) ljusstrimman blev allt större och större och rätt vad det var öppnades dörren helt och en stor gällande karl trädde in i rummet, ställde sig vid bordet och frågade prästen om han var rädd, prästen var rädd men svarade nääää den besökande tog ett steg närmare och framställde samma fråga och fick samma svar. För tredje gången lutade den besökande sig över prästen och röt med tprdönstämman Är du rädd! Prästen svarade Nääää. Den besökande sade då: "Tag då och följ med mig" Prästen steg då upp tog sin prästkappa över sig och gick efter ut genom dörren och ned för en massa trappsteg så präste förestälde sig vara långt under jorden derefter ett stycke bort på en äng, här stannade den besökanden och sade: "Här vi nu står ligger en stor skatt begravd som skall delas i lika stora delar, den första 3 je delen skall tillfalla kyrkan de andra 3 je delen

ACC. N:R M. 9398:5

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

skall tillfalla de fattiga och den 3 je delen kommer att tillfalla dig om du delar rättvist och inte vill behålla den största delen för dig själv sedan tog den besökande med handen ned i jorden och lyfte liksom upp ett lock och prästen fick se en stor skatt av guld och silvermynt så prästen blev helt förvånad över den väldiga skatten, den besökande hade laggt ned locket och försvunnit medan prästen stod och funderade över huru han skulle rädda få upp och dela skatten. Prästen stod der ensam och det fanns inget märke var skatten låg och gräset var lika högt överallt så han vågade icke gå derifrån för än han satt ett märke. Under tiden blev Prästen nödig för att göra sina behov och satt sig som han trodde rätt över kistlocket. Han tyckte att det var skamligt gjort, och tog därför av sin kappa och lade över för att dölja eländet. Prästen gick derefter upp och lade sig att sova och sov så hårt att värden hade svårt att väcka honom påföljande dag. På värdens fråga om han med att omtala det förut refererade med den ändringen att han blivit lovad att få halva skatten och den andra halvan skulle delas mellan Kyrkan och de fattiga i hans församling och nu var det endast att söka upp kappan för att få veta var skatten skulle grävas upp. Då värden såg sig om i rummet fick han se kappan som låg på andra sidan bordet vid klädskapet och tog upp den för att visa prästen om det var den och under kappan stod häbbert elände på golvet. som prästen glömt att omtala. Det blev en

ACC. N:R M. 9398:6.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

besvikelse för prästen som han icke glömda i hela sitt liv.

Denna berättelse är så ordagrann som det varit möjligt för mig att nedskriva efter som min fader berättat omkring år 1879. De flästa skulle anse detta borde bedömma som en vanlig dröm men min far sade att den kunde även bedömmas på ett annat sätt, ovanligt nog. Han hade en gång en dröm att under en ^{stor} sten vid sin repslagarebana som det behövdes många man för att rubba han hettat en hel del penningar, drömmen var så tydlig att han tyckte sig att hava gömt penningarna under huvudgården och när han vakna om morgonen började han leta i sängen efter penningarna men blev besviken. Ett par år derefter blev stenen flyttad och man fann både guld och silvermynt.

Jag har ingen skrivmaskin och bläcket har blivit så dåligt så jag föredrog att skriva med kopieblyerts liksom jag skrev sägnerna. Det huvudsakligaste jag då skrev om var sägnen om Ljungby horn och Pipa samt om troll och jordbundna andar som min Farmor berättat för mig och det hade jag icke räknat på att få något pris för därför att jag trodde, allt vad jag skrivit det vet de lärde förut.

Den berättelse jag skrivit för att fylla ut paperna här i slutet, hade jag även tänkt skriva bland sägnerna men ottrade mig och ansåg det ej vara någon sägen.

K.R.Nilsson, f.d. Verkmästare, Post. Adr. Box 53, Rönninge
Bostad Karinsborg Rönninge

M. 9398

Landskap: Upptecknat av:
 Härad: Adress:
 Socken: Berättat av:
 Uppteckningsår: Född år i

Rönninge den 15-6-44

Jag har mottagit Edert värda av den 8-6-44
 och genomgått de frågor Ni uppställt att besvaras
 så samvetsgrant som möjligt.

Men - det är så länge sedan jag hörde nå-
 got ombudet om "Taka för att se sin tillkännande"
 att jag knappast tror, det vara möjligt, att redogöra
 något derom, som Ni icke hört eller vet fönt.

Dessutom var jag av den uppfattningen då
 jag hörde sådant ombudet (liksom om Fär) att det
 var endast för att driva med lättnad, man
 berättade sådant, men - det kan kanske hända
 att något ligger ligger bakom som jag icke förstår
 och därför skall jag skriva något av det lilla jag hört.

Ifyll endast ovanstående uppgifter!

Vänd